

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

دفترچه سؤال

تسلط بر نیم سال اول

جمعه

۱۴۰۳/۰۹/۲۳

ماز

گروه آزمایشی علوم تجربی - پایه دوازدهم
آزمون های شبیه ساز امتحانات نهایی ماز - مرحله ۳

مدت پاسخگویی: ۱۷۰ دقیقه

تعداد صفحه: ۱۱

ردیف	درس	تعداد صفحه	زمان پاسخگویی
۱	فارسی	۳	۳۰ دقیقه
۲	عربی، زبان قرآن	۲	۳۰ دقیقه
۳	هویت اجتماعی	۲	۳۰ دقیقه
۴	ریاضی	۲	۴۰ دقیقه
۵	زیست شناسی	۲	۴۰ دقیقه

برای شباهت حداکثری به امتحانات نهایی، صفحه آرایی، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های تشریحی ماز، کاملاً یکسان با استاندارد امتحانات نهایی در نظر گرفته می شود.

حق چاپ و تکثیر سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هر گونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سؤالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

دروس اختصاصی

زیست‌شناسی ۳

فصل ۱، ۲ و ۳
صفحه ۱ تا ۴۶

ریاضی ۳

فصل‌های ۱ و ۲ و فصل ۳
(تا پایان درس اول:
حدبی نهایت)
صفحه ۱ تا ۵۷

دروس عمومی

هویت اجتماعی

درس ۱ تا پایان درس ۴
صفحه ۲ تا ۳۳

عربی ۳

درس ۱ و
متن درس ۲
صفحه ۱ تا ۲۱

فارسی ۳

فصل‌های ۱ و ۲ و فصل ۳
(تا انتهای گنج حکمت)
صفحه ۱۱ تا ۵۳

استراتژی و هدف گذاری در آزمون‌های شبیه‌ساز نهایی ماز

اهداف کوتاه مدت:

- رسیدن به بودجه‌بندی آزمون بعد
- یادگیری تشریحی خواندن و تشریحی نوشتن

اهداف میان مدت:

- پیشروی و تسلط بر ۵۰ درصد مباحث نیمسال اول تا آذرماه
- پیشروی و تسلط کامل بر نیمسال اول تا بهمن ماه
- پیشروی و تسلط بر ۵۰ درصد مباحث نیمسال دوم تا ایام نوروز
- پیشروی و تسلط کامل بر نیمسال دوم در اردیبهشت ماه
- تجربه شبیه‌ساز کامل امتحان نهایی در روز قبل از هر امتحان خردادماه

اهداف بلندمدت:

- تبدیل به یک دانش‌آموز حرفه‌ای در امتحان تشریحی و ۲۰ گرفتن
- تسلط بر نحوه تشریحی نوشتن در حد یک مصحح آموزش و پرورش
- تمام اشتباهات احتمالی در امتحان نهایی رو قبل از امتحان نهایی تجربه کنید.

به نام خدا

ساعت شروع	ریاضی و فیزیک / علوم تجربی	رشته:	تعداد صفحه: ۲	عربی، زبان قرآن ۳	آزمون شبیه‌ساز نهایی درس:
مدت زمان: ۳۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:	۱۴۰۳/۰۹/۲۳	تاریخ آزمون:	دوره دوم متوسطه - دوازدهم	
گروه آموزشی ماز			آزمون شبیه‌ساز امتحان نهایی		
ردیف	سؤالات (پاسخبرگ دارد)	نمره			
۱	تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطُّ: (الف) أَنَا أَمْتَنِي أَنْ أَتَشَرَّفَ لِرِبَارَتِهَا. (ب) ﴿كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ﴾	۱.۵			
۲	عَيْنِ الْمُتَضَادِّ وَ الْمُرَادِفِ فِي النَّصِّ التَّالِي: «سَأَلَ الْمُعَلِّمَ مِنَ الْمُدِيرِ: أَمْ فِي الْمَدْرَسَةِ طَالِبٌ؟ فَأَجَابَ: «لَا طَالِبَ هُنَا» - سَافَرْتُ إِلَى مَدِينَتِنَا مِنْ هَذَا الطَّرِيقِ وَ سَافَرَ أَخِي إِلَيْهَا مِنْ ذَلِكَ السَّبِيلِ.» (الف) = (ب) ≠	۱			
۳	عَيْنِ الْكَلِمَةِ الْغَرِيبَةِ فِي الْمَعْنَى: (الف) الْكَتِفُ □ (ب) الْعَظْمُ □ (ج) اللَّحْمُ □ (د) الْقَصِيرُ □	۰.۵			
۴	إِنْتِخِبِ الْكَلِمَةَ الْمُنَاسِبَةَ لِلتَّوْضِيحِ التَّالِي: عُضْوٌ مِنْ أَعْضَاءِ الْجِسْمِ يَقَعُ أَعْلَى الْجَذَعِ: (۱. الرَّأْسُ □ ۲. الْفَأْسُ □ ۳. الْعُشُّ □)	۰.۵			
۵	أَكْتُبِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ: جَمْعُ كَلِمَةِ «الْقِمَّةُ»:	۰.۵			
۶	تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ: (الف) ﴿... لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا...﴾ (۱) (ب) إَعْلَمَ أَنَّ رَجُلًا أَمَكَ تَوَلَّمُهَا. (۱) (ج) يَا لَيْتَنِي رَأَيْتُ الْجَبَلَ الَّذِي جَاءَ إِلَيْهِ النَّبِيُّ (ص). (۱) (د) كُنْتُ تَتَذَكَّرُنِي خِيَامَ بَعْضِ الْحِجَاجِ لَكِنَّهَا لَيْسَتْ كُلَّ ذِكْرِيَاتِكَ عَنِ الْحِجِّ. (۱) (هـ) أَحْضَرَ إِبْرَاهِيمُ (ع) فَقُذِفَ فِي النَّارِ، ثُمَّ أَنْقَذَهُ رَبُّهُ مِنْهَا. (۱)	۵			
۷	إِنْتِخِبِ التَّرْجِمَةَ الصَّحِيحَةَ: نَرْجُو مِنَ اللَّهِ أَنْ يَجْعَلَ التَّوْفِيقَ حَظًّا فِي حَيَاتِنَا: ۱: از خدا می‌خواهیم که توفیق را در زندگیمان بهره‌ما قرار دهد. □ ۲: خواسته‌ما از خدا این است که توفیق را بختمان در زندگیمان قرار دهد. □	۰.۵			
۸	كَمِّلِ الْفَرَاقَاتِ بِالتَّرْجِمَةِ الصَّحِيحَةِ: سَأَلَ أَخِي الْأَصْغَرَ مِنْ أَبِي: لِمَ تَبْكِي؟ أَنْتَ كُنْتَ أَدَيْتَ فَرِيضَةَ الْحِجِّ فِي السَّنَتَيْنِ الْمَاضِيَتَيْنِ. برادر (الف) از پدرم پرسید: چرا (ب)؟ تو در (ج) فریضه حج را (د)	۲			

به نام خدا

ساعت شروع	ریاضی و فیزیک / علوم تجربی	رشته:	تعداد صفحه: ۲	عربی، زبان قرآن ۳	آزمون شبهه ساز نهایی درس:
مدت زمان: ۳۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:	۱۴۰۳/۰۹/۲۳	تاریخ آزمون:	دوره دوم متوسطه - دوازدهم	

گروه آموزشی ماز آزمون شبهه ساز امتحان نهایی

ردیف	سؤالات (پاسخبرگ دارد)	نمره
۹	تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ وَ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطُّ: تَعَبَّدَ (عبادت کرد) الف) لا نَتَعَبَّدُ هذه الأصنام. حزن (غمگین کرد) ج) لا أقدرُ أن أحزنه بِلِسَانِي. ب) رَجَاءٌ تَعَبَّدُوا إِيَّاهُمْ. د) صَدِيقِي كَانَ قَدْ حَزَنَنِي بِكَلَامِهِ.	۲
۱۰	مَيِّزْ فِي الْعِبَارَاتِ: الف) حَرْفًا مُشَبَّهً بِالْفِعْلِ ب) الْفِعْلَ الْمَجْهُولَ ج) لا النَّافِيَةَ لِلْجِنْسِ د) لا النَّاهِيَةَ ه) لا النَّافِيَةَ لِمَاذَا لَا يَبْكِي الطِّفْلُ؟ لِأَنَّهُ لَيْسَ جَائِعًا - رَجَاءً، لا تَكْتُبَنَّ عَلَيَّ جِلْدَ الْكِتَابِ - لا طَالِبٌ يُشَاهِدُ فِي الْمَدْرَسَةِ.	۲.۵
۱۱	عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ: (كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ) (أَزُورُ - التَّلْفَازِ - السَّعْيِ - يَسْتَطِيعُ) الف) جَلَسْتُ أَمَامَ وَ شَاهَدْتُ الْحِجَّاجَ فِي الْحَجِّ. ب) صُعُودَ الْجَبَلِ الْأَقْوِيَاءِ.	۱
۱۲	عَيْنِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطُّ: الف) كُلُّ مُسْلِمٍ مُشْتَقٌّ هَذَا الْمَشْهَدِ. ب) يَقَعُ الْعَارُ فَوْقَ جَبَلٍ مُرْتَفِعٍ.	۲
۱۳	إِقْرَأِ النَّصَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: كُنَّا جَلَسْنَا فِي الصَّفِّ فِي الْجَامِعَةِ. نَظَرْتُ إِلَى حَمِيدٍ وَ رَأَيْتُ دُمُوعَهُ تَتَساقَطُ مِنْ عَيْنَيْهِ. سَأَلْتُهُ مُتَعَجِّبًا: لِمَ تَبْكِي؟ قَالَ: كُنْتُ أَفْكِرُ فِي نَفْسِي وَ تَمَرُّ أَمَامِي ذِكْرِي فِي الْمَدْرَسَةِ. تَذَكَّرْتُ الصُّفُوفَ وَ الْمُطَالَعَةَ وَ كِتَابَةَ التَّمَارِينِ وَ الْمُعَلِّمِينَ. قُلْتُ لَهُ: إِنَّكَ إِشْتَقْتَ إِلَى تِلْكَ الْأَيَّامِ وَ عِنْدَمَا كُنْتَ فِيهَا، مَا عَلِمْتَ قَدْرَهَا. قَالَ: بِالتَّأَكِيدِ. النَّاسُ لَا يَعْرِفُونَ قَدْرَ مَا يَمْلِكُونَ غَالِبًا إِلَّا بَعْدَ أَنْ يَفْقِدُونَهُ. الف) كَيْفَ كَانَ حَمِيدٌ فِي الصَّفِّ؟ ب) مَتَى نَعْرِفُ قَدْرَ مَا مَمْلِكُ؟	۱
۲۰	نَرْجُو لَكُمْ التَّوْفِيقَ وَ النَّجَاحَ	

به نام خدا

نام و نام خانوادگی:	دوره دوم متوسطه - دوازدهم	تاریخ آزمون:	۱۴۰۳/۰۹/۰۹	رشته:	ریاضی فیزیک / علوم تجربی	تعداد صفحه:	۲	ساعت شروع:	
نام:		تاریخ آزمون:		رشته:		تعداد صفحه:		مدت زمان:	۳۰ دقیقه
ردیف	پاسخبرگ								
پاسخ‌های خود را در محل‌های تعیین شده به صورت دقیق، خوش خط و مرتب وارد کنید.									

۱	الف) ب)	۱.۵
۲	الف) = ب) ≠	۱
۳	۰.۵
۴	۰.۵
۵	۰.۵
۶	الف) (۱) ب) (۱) ج) (۱) د) (۱) ه) (۱)	۵
۷	۰.۵
۸	الف) ب) ج) د)	۲
۹	الف) ب) ج) د)	۲
۱۰	الف) ب) ج) د) ه)	۲.۵
۱۱	الف) ب)	۱

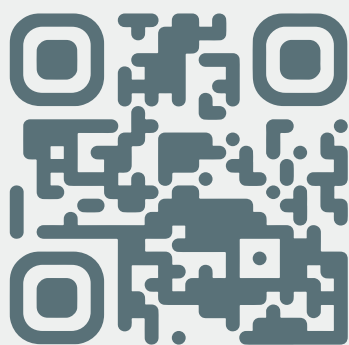

به نام خدا

ساعت شروع:	ریاضی فیزیک / علوم تجربی	رشته:	تعداد صفحه: ۲	آزمون شبیه‌ساز نهایی درس: عربی، زبان قرآن ۳
مدت زمان: ۳۰ دقیقه	۱۴۰۳/۰۹/۰۹	تاریخ آزمون:	دوره دوم متوسطه - دوازدهم	نام و نام خانوادگی:
نمره	پاسخبرگ			ردیف
پاسخ‌های خود را در محل‌های تعیین شده به صورت دقیق، خوش خط و مرتب وارد کنید.				

۲	(الف) (ب)	۱۲
۱	(الف) (ب)	۱۳
۲۰	موفق باشید.	

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

دفترچه پاسخ

تسلط بر نیم سال اول

جمعه

۱۴۰۳/۰۹/۲۳

ماز

گروه آزمایشی علوم تجربی - پایه دوازدهم
آزمون های شبیه ساز امتحانات نهایی ماز - مرحله ۳

ویراستاری	مسئول درس	درس
علیرضا جعفری	حسن وسگری - فاطمه عباسی	فارسی
کیارش پور مهدی - مریم آقایی	هاله کریمی - محمدعلی تابانفر	عربی، زبان قرآن
سعید ستودمهر - عرفان شهر آئینی	زهرا ظلم خانی	هویت اجتماعی
حمیدرضا ولی پور - نرجس تیمناک احسان بهروزپور	محدثه شیخعلی - سیدجواد نظری	ریاضی
شهیده رستمی - رضاخازن	فرزین فردوسی	زیست شناسی

برای شباهت حداکثری به امتحانات نهایی، صفحه آرابی، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های تشریحی ماز، کاملاً یکسان با استاندارد امتحانات نهایی در نظر گرفته می شود.

حق چاپ و تکثیر سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هرگونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سؤالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

راهنمای پاسخنامه برای بچه‌های مازی!

مصصح شو:

پاسخ دقیق سؤال این‌جا میاد و اسمش روشه: «مصصح شو»، می‌خواد شما رو به یه مصصح حرفه‌ای و دقیق تبدیل کنه که بدونین موقع ارزیابی جواب‌هاتون باید حواستون به چی باشه تا توی آزمون‌های بعدی دقیق‌تر عمل کنین. اگه جواب یه سؤال رو بشه به شکل‌های مختلف بیان کرد، اون هم، این‌جا بهتون گفتیم.

بررسی دقیق‌تر:

اگه پاسخ کوتاه به سؤال کافی نباشه تا ببینین چطوری باید به جواب برسین، توی این بخش با بررسی دقیق‌تر جواب، سؤال رو براتون توضیح دادیم.

نقشه نهایی:

امتحان نهایی قوانین و قواعد خاص خودش رو داره؛ شما باید بدونین تیپ‌های رایج سؤال‌های امتحان نهایی چیه و باید چطوری بهش جواب بدین. این کادر، مشاوره حرفه‌ای ماست به شما تا فوت و فن‌های امتحان نهایی رو یاد بگیرین.

۲۰ شو:

توی «۲۰ شو»، مبحث هر سؤال رو براتون مرور یا جمع‌بندی کردیم؛ «۲۰ شو» و درسنامه‌هاش دقیقاً فاصله بین نمره خوب و نمره ۲۰ رو براتون پر می‌کنه.

نکته طلایی:

با وجود «۲۰ شو»، که کلی درسنامه مفصل داره، باز هم اگه نکته مهم و مفیدی بود، توی این کادر براتون آوردیم.

راهنمای تصحیح آزمون شبهه ساز نهایی درس: عربی، زبان قرآن ۳	رشته: ریاضی و فیزیک / علوم تجربی
دوره دوم متوسطه - دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۹/۲۳
ساعت شروع:	مدت زمان: ۳۰ دقیقه

آزمون شبهه ساز امتحان نهایی گروه آموزشی ماز

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	<p>مصحح شو:</p> <p>الف) آرزو دارم (۰/۵) ب) ساختمان (یک ساختمان) (۰/۵)، استوار (۰/۵)</p> <p>نقشه نهایی: برای نوشتن ترجمه کلمات به این نکات خوب دقت کن:</p> <p>۱. حواست به تعداد باشه! ترجمه مفرد، مثنی و جمع باید درست انجام بشه. ۲. اگه کلمه مذ نظر فعل بود، حتماً زمان و صیغه ش رو در نظر بگیر! ۳- این واژه‌ها ممکنه از هر جایی طرح بشن؛ متن درس، تمرین، جوار، پاورقی و ... همه رو باید خوب بخونی!</p>	۱.۵
۲	<p>مصحح شو:</p> <p>الف) الطَّرِيق = السَّبِيل (راه) (۰/۵) ب) سَأَلَ (سؤال کرد، پرسید) ≠ أَجَابَ (پاسخ داد) (۰/۵)</p> <p>نقشه نهایی: این سؤال ممکنه به سبک‌های مختلفی مطرح بشه:</p> <ul style="list-style-type: none">• تعدادی کلمه داده می‌شه و از شما می‌خوان که یک جفت مترادف و یک جفت متضاد بنویسین.• یک متن کوتاه می‌دن و می‌خوان توی کلمات اون متن، یک جفت مترادف و یک جفت متضاد رو پیدا کنین.• دو کلمه به شما می‌دن و از شما می‌خوان برای یکی مترادف و برای اون یکی متضاد بنویسین. (از حفظ!) <p>بررسی دقیق‌تر:</p> <p>دقت کن که نوع کلمات مترادف و متضاد باید مثل هم باشه! یعنی چه؟ یعنی اگر یک طرف فعل می‌نویسی، طرف دیگر هم باید فعل باشد. بیشتر اوقات طراح از همین ترفند استفاده می‌کند و «صَعَدَ: بالا رفت» و «صَعِدَ: بالا رفتن» را به عنوان مترادف در نظر می‌گیرد که نادرست است چون نوع این دو کلمه مثل هم نیست و یکی فعل و دیگری مصدر است و نمی‌توانند مترادف باشند! علاوه بر این به تفاوت‌های ریز هم دقت کن! مثلاً «بالا رفتن» و «بالا بردن» مترادف نیستند!</p>	۱
۳	<p>مصحح شو:</p> <p>د) الْقَصِير (۰/۵)</p> <p>ترجمه موارد:</p> <p>الف) شانه ب) استخوان ج) گوشت د) کوتاه</p>	۰.۵
۴	<p>مصحح شو:</p> <p>۱. الرَّأْس (سر) (۰/۵)</p> <p>ترجمه عبارت:</p> <p>عضوی از اعضای بدن که بالای تنه قرار دارد: ۱. سر ۲. تبر ۳. لانه</p>	۰.۵
۵	<p>مصحح شو:</p> <p>القَمَم (قله‌ها) (۰/۵)</p> <p>نقشه نهایی</p> <p>عزیزدل، این سؤال غالباً روی محور جمع مکسر می‌چرخه‌ها! خیلی کم پیش اومده که جمع سالم رو سؤال بدن!</p>	۰.۵
۶	<p>مصحح شو:</p> <p>الف) حَجَّ خانَه [خدا] بر مردم (۰/۲۵) بر کسانی که بتوانند (۰/۲۵) به سوی آن راه یابند (۰/۲۵) واجب الهی است (۰/۲۵). ب) بدان که (۰/۵) پای مادرت درد می‌کند (۰/۵). ج) ای کاش من (۰/۲۵) کوهی را که (۰/۲۵) پیامبر (ص) به آن پناه برد (پناه برده بود)، (۰/۲۵) می‌دیدم (دیدم بودم) (۰/۲۵). د) چادرهای برخی حاجی‌ها (۰/۲۵) را به یاد می‌آوردی (۰/۲۵) ولی این تمام (همه) خاطراتت (۰/۲۵) از حج نیست (۰/۲۵). ه) ابراهیم آورده شد (حاضر شد) (۰/۲۵) پس در آتش انداخته شد، (۰/۲۵) سپس پروردگارش او را (۰/۲۵) از آن نجات داد (۰/۲۵).</p>	۵

- برای پاسخ به سؤال‌هایی که به هر سبکی «ترجمه» از تو می‌خواهند، باید حواست به نکات زیر باشد:
- دانشتن معنای کلمات (باید کتاب و واژگانش را دقیق و عمیق بخوانی).
 - توجه به کلمات مفرد، مثنی و جمع و درست ترجمه کردن آن‌ها از نظر تعداد (حواست باشد مثنی و جمع عربی، در فارسی به صورت جمع ترجمه می‌شوند).
 - توجه به ضمائر (اگر کلمه‌ای ضمیر دارد حتماً باید در ترجمه لحاظ شود) (کتابه: کتابش) (تجدوه: آن را می‌یابید / انصنا: ما را یاری کن)
 - ضمایر متصلی که به انتهای اسم می‌چسبند، مضاف‌الیه برای آن اسم هستند و ضمایر متصلی که به انتهای فعل می‌چسبند، غالباً مفعول برای آن فعل هستند.
 - توجه به انواع فعل‌ها و صیغه‌ها.
 - تکنیک ترجمه فعل که در این مورد باید حواست به سه چیز باشد:
- الف) معنای مصدری فعل (رفتن، گفتن، نوشتن و ...) ب) زمان فعل ج) صیغه فعل
- در امتحانات نهایی چینه عبارت‌های کتاب تغییر می‌کند و با حفظ کردن، نمی‌توان به سؤالات پاسخ داد. بنابراین حتماً به نحوه دقیق ترجمه عبارات دقت کنید.
 - ترجمه صحیح حروف مشبّه بالفعل و «لا»ی نفی جنس

۲۰ شو: در جدول زیر انواع زمان‌هایی را که تا الان خواندی، برایت آورده‌ایم!

زمان فعل	ساختار عربی	ترجمه فارسی	مثال	ترجمه
ماضی	فعل ماضی	ماضی ساده مثبت	ذَهَبْتُ	رفتم
	ما + فعل ماضی	ماضی ساده منفی	مَا كَتَبْتُ	ننوشتی
	قَدْ + ماضی	ماضی نقلی مثبت بن ماضی + هـ (صفت مفعولی) + ام/ای/است ایم/اید/اند	قَدْ أَحْضَرْتُ	آورده‌ای
	لَمْ + مضارع مجزوم	ماضی ساده منفی ماضی نقلی منفی	لَمْ تُؤَكِّدِي	تأکید نکردی تأکید نکرده‌ای
	كَانَ + مضارع	ماضی استمراری می + ماضی ساده	كَانُوا يَبْحَثُونَ	جستجو می‌کردند
	ماضی ... مضارع (در جمله وصفیه)		رَأَيْتُ طِفْلاً يَلْعَبُ	کودکی را دیدم که بازی می‌کرد.
	لَيْتَ / لَعَلَّ + ماضی		لَيْتَكَ سَافِرْتَ	کاش سفر می‌کردی.
	كَانَ + (قَدْ) + ماضی	ماضی بعید	كُنْتُمْ (قَدْ) تَرَكْتُمْ	ترک کرده بودید.
	ماضی ... ماضی (در جمله وصفیه)	صفت مفعولی + بودم، بودی، بود، بودیم، بودید، بودند	رَأَيْتُ طِفْلاً لَعِبَ	کودکی را دیدم که بازی کرده بود.
	لَيْتَ / لَعَلَّ + ماضی		لَيْتَكَ سَافِرْتَ	کاش سفر کرده بودی.
عین‌الفعل: — حروف متحرک (غیر ساکن) قبل عین‌الفعل: —	ماضی مجهول صفت مفعولی + شدم، شدی، شد، شدیم، شدید، شدند	فُرِئَ نَعْلَمُ	خوانده شد. یاد گرفته شد.	
مضارع اخباری	فعل مضارع	مضارع ساده مثبت (اخباری)	يَجْلِسُونَ	می‌نشینند
	لا + فعل مضارع	مضارع ساده منفی (اخباری)	لَا تَفْعَلُونَ	انجام نمی‌دهید
	قَدْ + مضارع (اخباری یا التزامی)	گاهی / شاید + مضارع	قَدْ يَكْسِرُ	گاهی می‌شکند (اخباری) شاید بشکند (التزامی)
	عین‌الفعل: — حرف مضارعة (حرف اول): —	مضارع مجهول صفت مفعولی + می‌شوم، می‌شوی، می‌شود، می‌شویم، می‌شوید، می‌شوند	يُضْرَبُ يُعْلَمُ	زده می‌شود یاد داده می‌شود

بنویسید یاد بگیر	اَكْتَبُوا تَعَلَّمُوا	امر	فعل مضارع با تغییرات (ثلاثی مجرد) وزن خاص (ثلاثی مزید)	امر
نگاه نکنید	لا تَنْظُرُوا	نهی	لا + مضارع مجزوم	نهی
نباید ذکر کنند	لا يَذْكُرُوا	نباید + مضارع التزامی	لا نهی + صیغه‌های غایب و متکلم مضارع مجزوم	مضارع التزامی
باید دوری کنیم	لِيَتَجَنَّبُوا	باید + مضارع التزامی	لا نهی + صیغه‌های غایب و متکلم مضارع مجزوم	
هرکس تلاش کند، موفق می‌شود.	مَنْ يَجْتَهِدْ يَنْجَحْ مَنْ إِجْتَهَدَ نَجَحَ	مضارع التزامی	فعل شرط (مضارع یا ماضی)	
شاید سیاست‌گذاری کنم	لَعَلَّنِي أَشْكُرَ		لَيْتَ / لَعَلَّ + مضارع	
دانش‌آموزی را دوست دارم که درس بخواند.	أُحِبُّ تَلْمِيذًا يَدْرُسُ		مضارع ... مضارع (در جمله وصفیه)	
تا آشکار کنند	لِيُبَيِّنُوا		حروف ناصبه (حتی - ل - لکی - کی - آن) + مضارع	
خارج خواهیم کرد	سَنُخْرِجُ	مستقبل مثبت	سَبَّ / سَوَّفَ + مضارع	مستقبل
باز نخواهید گشت	لَنْ تَرْجِعَنَّ	مستقبل منفی	لَنْ + مضارع	

۲۰ شو: ترجمه صحیح حروف مشبّهه بالفعل و «لا»ی نفی جنس:

کلمه	ترجمه
«إِنَّ»	قطعاً، همانا، به درستی که، بی گمان، بدون شک
«أَنَّ»	که
«لِأَنَّ»	زیرا، برای اینکه
«كَأَنَّ»	گویی، مانند
«لَيْتَ، یا لَيْتَ»	کاش، ای کاش
«لَكِنَّ»	ولی، اما
«لَعَلَّ»	شاید، امید است
«لا»ی نفی جنس	هیچ ... نیست

۸- توجه به ترجمه صحیح «كُلُّ»

۲۰ شو

- الف.** كُلُّ + اسم مفرد بدون «ال»: «كُلُّ» به صورت «هر» ترجمه می‌شود: **مثال:** كُلُّ تَلْمِيذٍ: هر دانش‌آموزی
ب. كُلُّ + اسم جمع: «كُلُّ» به صورت «همه» ترجمه می‌شود: **مثال:** كُلُّ التَّلَامِيذِ: همه دانش‌آموزان
ج. كُلُّ + اسم مفرد «ال» دار: «كُلُّ» به صورت «تمام» ترجمه می‌شود: **مثال:** كُلُّ الْيَوْمِ: تمام روز، كُلُّ اللَّيْلِ: تمام شب، همه شب
د. كُلُّ + مِنْ: مجموع «كُلُّ مِنْ» به صورت «هریک از» ترجمه می‌شود: **مثال:** كُلُّ مِنْ الْأَيَّامِ: هر یک از روزها

۹ توجه به ترجمه فعل مجهول

۲۰ شو

توجه به حرکات حروف فعل بسیار اهمیت دارد! اگر مطابق با آنچه که در فعل مجهول گفتیم باشد (ـُـ، ـِـ، ـَـ)، باید به صورت مجهول ترجمه شود! فعل مجهول در فارسی غالباً با پسوند «شد» در ماضی و «می‌شود» در مضارع ترجمه می‌شود!

مثال: سئِلَ الْمُدِيرُ: از مدیر سؤال شد.

مثال: عِنْدَ السُّدَائِدِ يُعْرَفُ الْإِحْوَانُ: هنگام سختی‌ها برادران شناخته می‌شوند.

مثال: فُبِعَتْ عَنِ الْمَوَادِّ الشُّكْرِيَّةِ: از مواد قندی منع شدم.

۰.۵	مصحح شو: ۱ (۰/۵) «نَرَجُو: می خواهیم»	۷
۲	مصحح شو: الف) کوچکترم (۰/۵) ب) گریه می کنی (۰/۵) ج) دو سال گذشته (۰/۵) د) انجام داده بودی (۰/۵)	۸
۲	مصحح شو: الف) نباید عبادت کنیم (۰/۵) ب) عبادت کنید (۰/۵) ج) که غمگین کنم (۰/۵) د) مرا غمگین کرده بود (۰/۵)	۹
	نقشه نهایی این سؤال هم کاملاً با نکات «بیست‌شو ترجمه زمان‌های فعل» سؤال ۶ حل میشه!	
۲.۵	مصحح شو: الف) لَأَنَّ (۰/۵) ب) يُشَاهَدُ (۰/۵) ج) «لا» در «لا طَالِبَ» (۰/۵) د) «لا» در «لا تَكْتَبَنَّ» (۰/۵) ه) «لا» در «لا يَبْكِي» (۰/۵)	۱۰

(۱) تشخیص فعل مجهول از ظاهر آن ممکن است.

مضارع مجهول: حرف مضارعه (اولین حرف فعل) ضمه دارد و عین الفعل (دومین حرف ریشه فعل) فتحه دارد.

ماضی مجهول: عین الفعل (دومین حرف ریشه فعل) کسره دارد و تمامی حروف غیر ساکن قبل عین الفعل، ضمه دارد.

(۲) برای تشخیص «لا» نفی و نهی، به انتهای فعل مضارع نگاه می‌کنیم. اگر فعل مضارع، مجزوم شده باشد، «لا» نهی است و اگر تغییر نکرده باشد، «لا» نفی خواهد بود. در دو صیغه جمع مؤنث که فعل تغییر نمی‌کند، از روی معنای جمله می‌توانیم نفی یا نهی بودن فعل را تشخیص دهیم.

(۳) «لا» نفی جنس به دلیل اینکه پس از آن یک اسم دارای فتحه در حرف آخر می‌آید، تشخیصش ساده است. (لا اسم)

مصحح شو:

الف) التَّلْفَازُ (۰/۵) ب) یَسْتَطِيعُ (۰/۵)

ترجمه عبارت‌ها:

الف) مقابل تلویزیون نشستم و حاجی‌ها را در حج دیدم. (ب) نیرومندان می‌توانند از کوه بالا بروند.

دو کلمه «أزور» دیدار می‌کنم» و «السعی: دویدن، تلاش» اضافی هستند.

مصحح شو:

الف) مبتدا (۰/۵)، خبر (۰/۵) ب) فاعل (۰/۵)، صفت (۰/۵)

۲۰ شو: به توضیح نقش‌ها (المحلّ الإعرابی) دقت کنید:

نقش	توضیح
مبتدا	- اسمی که ابتدای جمله می‌آید و در مورد آن خبر می‌دهیم. مثال: «الْأَثَارُ الْقَدِيمَةُ تُؤَكِّدُ إِهْتِمَامَ الْإِنْسَانِ بِالذِّينِ: آثار قدیمی بر توجه انسان به دین تأکید می‌کند.» مبتدا خبر
خبر	- کلمه‌ای که در مورد مبتدا خبر می‌دهد و جمله را به لحاظ معنایی کامل می‌کند. - دو نوع دارد: اسم - فعل / بعد از مبتدا می‌آید. مثال: «الْتَدْبِيرُ فِطْرِيٌّ فِي الْإِنْسَانِ: دین‌داری در انسان فطری است.» مبتدا خبر
فاعل	- اسمی که انجام‌دهنده فعل است و همواره بعد از فعل می‌آید. - در پاسخ به سؤال «چه کسی؟» و «چه چیزی؟» از فعل می‌آید. مثال: «عَلِقَ إِبرَاهِيمُ (ع) الْفَأْسَ عَلَى كَتِفِ الصَّمَمِ: ابراهیم (ع) تبر را بر کتف بت آویخت.» فاعل مفعول اسم ظاهر
مفعول	- اسمی که عمل فعل روی آن انجام می‌شود. - در پاسخ به سؤال «چه کسی را؟» و «چه چیزی را؟» از فعل می‌آید. - دو نوع دارد: اسم ظاهر - ضمیر بارز - اگر ضمیر «ی» مفعول شود، قبل آن حرف «ن» وقایه می‌آید. مثال: «هَذَا الْكِتَابُ يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ الدَّرْسِ: این کتاب مرا (به من) در فهم درس کمک می‌کند.» مفعول ضمیر
صفت	- گاهی اوقات مفعول به صورت متمم در فارسی ترجمه می‌شود. اگر حرف اضافه قبل متمم، معادلی در عربی نداشت، نقش متمم در عبارت عربی مفعول است. مثال: «يَرْحَمُ اللَّهُ النَّاسَ: خدا به مردم رحم می‌کند. در این مثال حرف «به» معادلی در عربی ندارد.» مفعول
مضاف الیه	- اسمی که در ترکیب وصفی همواره در جایگاه دوم قرار دارد. - در چهار چیز با موصوف مطابقت دارد: جنس، اعراب (حرکت حرف آخر)، داشتن یا نداشتن «ال»، عدد - ترکیب «الاسم + الاسم» غالباً وصفی است. - اسمی که در ترکیب اضافی همواره در جایگاه دوم قرار دارد. در یک ترکیب اضافی، اسم دوم معنای توصیف کننده ندارد. - وقتی دو اسم با یک کسره به یکدیگر متصل می‌شوند، یا ترکیب وصفی داریم یا اضافی. (اسم + اسم) - سه چیز برای مضاف ممنوع است: ال - تنوین - «ن» مثنی و جمع مذکر - ترکیب «اسم + الاسم» غالباً اضافی است. - اسمی که پس از اسامی «كَلْبٌ، بَعْضٌ، غَيْرٌ، سَوِيٌّ، حَيْبٌ، مَعٌّ، مِثْلٌ، أَحَدٌ و ...» می‌آید، همواره مضاف الیه است. این اسامی، دائم الاضافه نام دارند. مثال: سَوِيٌّ لِحْمٍ - بَعْضُ الشُّعُوبِ - مِثْلُ التَّفَكُّرِ مثال: «الْأَثَارُ الْقَدِيمَةُ تُؤَكِّدُ إِهْتِمَامَ الْإِنْسَانِ بِالذِّينِ: آثار قدیمی بر توجه انسان به دین تأکید می‌کند.» صفت مضاف الیه
مجزوم به حرف جز	- اسم یا ضمیری که پس از حروف جزّ «فی، من، إلی، علی ...» قرار می‌گیرد. - به مجموع «حرف جزّ + اسم»، جاز و مجزوم گفته می‌شود. مثال: فِي الْمَدْرَسَةِ / إِلَى الْبَيْتِ جازومجزوم مجزوم به حرف جزّ

۱

۱۱

۲

۱۲

بررسی دقیق‌تر:

- ۱) نکته بسیار مهم در تعیین محل اعرابی:
در زبان عربی هر کلمه، یک نقش دارد و هر نقش، برای یک کلمه است.
نمی‌توانیم دو کلمه را با هم «خبر» یا «مبتدا» بدانیم و از طرفی یک کلمه نمی‌تواند هم «مبتدا» و هم «فاعل» باشد.
- ۲) مبتدا و خبر مختص جمله اسمیه است.
- ۳) فاعل و مفعول وابسته به فعل هستند. اگر در جمله‌ای فعل نداشته باشیم، قطعاً فاعل و مفعول در آن جمله وجود ندارد.
- ۴) نقش‌های صفت، مضاف‌الیه و جارومجرور مشترک بین جمله اسمیه و فعلیه هستند.

مصحح شو:

الف) كَانَتْ دُمُوهُ تَتَسَاقَطُ مِنْ عَيْنَيْهِ. (۰/۵) ب) عِنْدَمَا نَفَقْدُهُ. (۰/۵)

ترجمه متن:

در دانشگاه، در کلاس نشسته بودیم. به حمید نگاه کردم و دیدم که اشک‌هایش از چشمانش می‌ریختند. با تعجب از او پرسیدم: چرا گریه می‌کنی؟ گفت: با خودم فکر می‌کردم و خاطراتم در مدرسه از مقابلم می‌گذشتند. کلاس‌ها و مطالعه و نوشتن تمارین و معلمان را به یاد آوردم. به او گفتم: همانا تو به آن روزها مشتاق شده‌ای و هنگامی که در آن‌ها بودی، قدرش را ندانستی. گفت: البته. مردم معمولاً ارزش چیزی را که دارند، نمی‌دانند مگر بعد از اینکه آن را از دست بدهند.

الف) حمید در کلاس چگونه بود؟ اشک‌هایش از دو چشمش می‌ریختند.

ب) چه زمانی قدر چیزی را که داریم، می‌دانیم؟ هنگامی که آن را از دست بدهیم.

نقشه نهایی: برای حل سؤال‌های متن به چند نکته دقت کنیم:

- از متن نترسین و اگر معنای کلمه‌ای رو نمی‌دونستین، همچنان به مطالعه ادامه بدین. در بیشتر اوقات اون کلمه، تأثیری توی پاسخ‌دهی نداره یا اینکه نهایتاً یک یا دو سؤال رو نمی‌تونین جواب بدین.
- داشتن گنجینه لغات بالا تأثیر زیادی توی قدرت درک مطلب شما داره. لذا کلمات کتاب رو کامل و دقیق بخونین. (هرچی کلمه توی کتاب هست یاد بگیر حتی توی پاورقی و جاهایی که عقل جن هم ممکنه نرسه بهش!)
- به نکات ریز و دقیق متن دقت کنین. برخی کلمات با اینکه ظاهر کوچیکی دارن، اما تأثیر بزرگی رو توی معنا می‌ذارن. «إِلَّا: مگر»، «فَقَطْ»، «جَمِيع: همه» و «بَعْض: برخی» نمونه‌هایی از کلمات اثرگذار هستن.

۲۰

برایتان آرزوی موفقیت و پیروزی داریم.

۱۳